

Република Србија
ВРХОВНИ СУД СРБИЈЕ
У ж 6/07
08.01.2007. година
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд Србије у Београду, у већу састављеном од судија: Милене Саватић, председника већа, Наде Кљајевић, Катарине Манојловић-Андрић, Зоје Поповић и Јелене Ивановић, чланова већа, са саветником Вукицом Латиновић, записничарем, одлучујући по жалби АА, поднетој против решења Републичке изборне комисије 02 број 013-1053/07 од 5.1.2007. године, у предмету заштите изборног права, у нејавној седници већа одржаној 8.1.2007. године у 11,00 часова, донео је

П Р Е С У Д У

Жалба СЕ ОДБИЈА.

О б р а з л о ж е њ е

АА поднео је 6.1.2007. године у 18,55 часова жалбу Врховном суду Србије, преко Републичке изборне комисије, која је овом суду достављена 7.1.2007. године, у 17,00 часова, против решења Републичке изборне комисије 02 број 013-1053/07 од 5.1.2007. године, којим је одбијен приговор жалиоца поднет 5.1.2007. године у 10,15 часова на решење Републичке изборне комисије од 4.1.2007. године у 11,20 часова (02 број 013-1053/07) о проглашењу изборне листе број 17 "КОАЛИЦИЈА АЛБАНАЦА ПРЕШЕВСКЕ ДОЛИНЕ".

У жалби је навео да Републичка изборна комисија није могла да утврди наведену изборну листу применом одредбе члана 23. став 1. тачка 8. Упутства од 15.11.2006. године, јер је иста у супротности са одредбом члана 43. став 1. Закона о избору народних посланика којом је предвиђено да ће се изборна листа сматрати утврђеном ако је својим потписима подржи најмање 10.000 бирача. По мишљењу жалиоца, пошто су Републичка изборна комисија и Врховни суд Србије дужни да се старају о законитом спровођењу избора, у ситуацији када постоји несклад између закона и упутства које је донела Републичка изборна комисија, онда приоритет треба дати закону што изричито проистиче из принципа законитости и хијерархије домаћих општих правних аката, који је прокламован у члану 195. став 1. Устава Републике Србије. Предложио је да Врховни суд Србије поништи решење Републичке изборне комисије од 4.1.2007. године, које је донето под бројем 02 -013 -1053/07 и да мериторно одлучи о приговору који је 5.1.2007. године поднео Републичкој изборној комисији тако што ће тај приговор у потпуности усвојити.

Одлучујући о поднетој жалби, која је благовремена, допуштена и изјављена од овлашћеног лица, Врховни суд Србије је на основу члана 97. став 1. и 5. Закона о избору народних посланика, оценом навода жалбе и списка предмета ове правне ствари, нашао да је жалба неоснована.

Подносилац жалбе не оспорава да Изборна листа "КОАЛИЦИЈА АЛБАНАЦА ПРЕШЕВСКЕ ДОЛИНЕ" испуњава услове предвиђене чланом 81. став 3. Закона о избору народних посланика да јој се утврди положај коалиције странака националне мањине.

Припадницима националних мањина, поред права која су Уставом зајемчена свим грађанима, јемче се и додатна, индивидуална или колективна права. (члан 75. став 1. Устава)

Чланом 76. Устава припадницима националних мањина јемчи се равноправност пред законом и једнака законска заштита, а истовремено се забрањује било каква дискриминација због припадности националној мањини.

У члану 77. став 1. Устава утврђује се да припадници националних мањина имају, под истим условима као остали грађани, право да учествују у управљању јавним пословима и да ступају на јавне функције.

Чланом 100. став 2. Устава утврђено је да се у Народној скупштини обезбеђује равноправност и заступљеност полова и представника националних мањина, у складу са законом.

Према члану 18. Устава Републике Србије, људска и мањинска права зајемчена Уставом непосредно се примењују. Уставом се јемче, и као таква, непосредно се примењују људска и мањинска права зајемчена општеприхваћеним правилима међународног права, потврђеним међународним уговорима и законима. Законом се може прописати начин остваривања ових права само ако је то Уставом изричито предвиђено, или ако је то неопходно за остваривање појединог права због његове природе, при чему закон ни у ком случају не сме да утиче на суштину зајемченог права. Одредбе о људским и мањинским правима тумаче се у корист унапређења вредности демократског друштва, сагласно важећим међународним стандардима људских и мањинских права, као и пракси међународних институција које надзиру њихово спровођење.

Одредбама члана 4. Закона о заштити слобода и права националних мањина предвиђено је да органи власти у Савезној Републици Југославији могу у складу са Уставом и законом да доносе прописе, појединачне правне акте и да предузимају мере у циљу обезбеђења пуне и ефективне равноправности између припадника националних мањина и припадника већинске нације. (став 1.) Прописи, појединачни акти и мере из става 1. овог члана се не могу сматрати актом дискриминације. (став 3.)

Наведеним законским решењем извршено је усклађивање домаћег законодавства са чланом 4. став 2. Оквирне конвенције за заштиту националних мањина ("Сл. лист СРЈ – Међународни уговори", број 6/98 – ратификациони инструменти депоновани су код Савета Европе 11.05.2001. године), који прописује да се уговорнице обавезују да усвоје, где је то потребно, одговарајуће мере за унапређење, у свим областима економског, социјалног, политичког и културног живота, пуне и ефективне равноправности између припадника националне мањине и оних који припадају већини, у ком погледу ће се водити рачуна о посебним условима припадника националних мањина. У члану 15. наведене Конвенције утврђује се да ће уговорнице створити неопходне услове за ефикасно учешће припадника националних мањина у културном, социјалном и економском животу и јавним пословима, нарочито оним који се њих тичу.

Закон о избору народних посланика донет је у време важења ранијег Устава Републике Србије и није усклађен са новим Уставом Републике Србије. Општи рок за усклађивање Закона са новим Уставом утврђен чланом 15. Уставног закона за спровођење Устава Републике Србије је до 31.12.2008. године. При томе, треба имати у виду да закони и други општи акти донети у Републици Србији не смеју бити у супротности са потврђеним међународним уговорима и општеприхваћеним правилима међународног права који су део правног поретка Републике Србије. (члан 194. ст. 4. и 5. Устава)

Циљ уставног утврђивања људских и мањинских права је не само у томе да се означи њихова садржина, већ и да се њиховим титуларима омогући коришћење зајемчених права. Стога се у складу са међународним стандардима мора обезбедити да не постоје ни административне, нити било које друге баријере које спречавају припаднике националних мањина у остваривању њихових права. У том смислу се од земаља чланица ОЕБС-а, међу којима је и наша земља, захтева да предузму мере које ће, поред осталог, обезбедити да прикупљање потписа за кандидате на изборним листама буде регулисано на начин или облик који не дискриминише мањинске групе.

Према одредби члана 43. став 1. Закона о избору народних посланика, изборна листа је утврђена када је својим потписима подржи најмање 10.000 бирача.

Људска и мањинска права зајемчена Уставом се непосредно примењују, а законом који прописује начин њиховог остваривања се ни у ком случају не сме утицати на суштину зајемченог права.

Како Законом о избору народних посланика није прописан број потписа бирача потребан за утврђивање изборне листе националне мањине, а број од 10.000 потписа бирача би, сагласно међународним стандардима људских и мањинских права могао да представља препреку за ефективно остваривање уставних права припадника националних мањина да буду бирани у Народну скупштину и да учествују у управљању јавним пословима, по правном схватању Врховног суда Србије, приликом утврђивања испуњености услова за проглашење изборне листе националне мањине, потребан број потписа бирача који подржавају изборну листу цени се према бројности националне мањине, економским, социјалним и другим условима у којима њени припадници живе и то тако да се обезбеди пуна равноправност између припадника националне мањине и грађана који припадају већини.

У конкретном случају, с обзиром на бројност албанске националне мањине (према последњем попису становништва из априла 2002. године у Србији без Косова и Метохије има укупно 61.647 Албанаца), Суд је закључио да је 3.145 судски оверених потписа бирача који су подржали Изборну листу "КОАЛИЦИЈА АЛБАНАЦА ПРЕШЕВСКЕ ДОЛИНЕ" довољан број потписа за утврђивање те изборне листе као листе националне мањине.

Са свега изложеног, Врховни суд Србије је на основу члана 97. став 4. Закона о избору народних посланика, сходном применом члана 50. став 4. Закона о управним споровима ("Службени лист СРЈ", број 46/96), у вези члана 49. став 1. истог Закона, одлучио као у диспозитиву ове пресуде.

ПРЕСУЂЕНО У ВРХОВНОМ СУДУ СРБИЈЕ У БЕОГРАДУ,

дана 8. 1.2007. године, Уж. 6/07

Записничар, Председник већа-судија,

Вукица Латиновић,с.р. Милена Саватић,с.р.

За тачност отправка

Управитељ писарнице

Мирјана Војводић

ИЈ